

ENGLJESKA I AMERIČKA DRAMA U NARODNOM KAZALIŠTU U ZADRU OD 1946. DO 1962.

IVO MARDEŠIĆ

I

Veliko zanimanje za englesku i američku dramu u mnogim evropskim zemljama nakon drugog svjetskog rata nije mimoišlo ni naše kazališne centre. Osobito su se često izvodila dramska djela nastala u 20. stoljeću, a davala su se i djela iz ranije engleske dramske literature.

Zadarsko kazalište igralo je važnu ulogu u nastojanjima da, uz ostala djela svjetske dramske literature, približi suvremenom gledaocu najnovija dostignuća s područja engleske i američke drame i neke klasike engleske dramske literature koji su već ranije prikazivani. Od samog početka rada Narodnog kazališta u Zadru, tj. od njegova otvorenja 14. listopada 1945. ta su djela bila vidno zastupljena na zadarskoj pozornici. Već iste, 1945. godine, pod vodstvom dra Marka Foteza, davana su djela Držića, Molièrea i Shakespearea, kao i neka djela iz američke književnosti.¹ Izvođenje ovih djela možemo smatrati početkom jedne tradicije prikazivanja engleskih i američkih dramskih djela; ta će tradicija biti vrlo snažna sve do prestanka rada stalnog kazališnog ansambla 1963. godine.

Spomenuta izvođena djela svrstat ćemo u nekoliko grupa, prema vremenu u kojemu su nastala kao i prema njihovim literarnim kvalitetama, odnosno njihovoj aktualnosti.

II

Vrlo značajno mjesto u izvedbama Narodnog kazališta u Zadru zauzimaju djela Williama Shakespearea, iako ona nisu bila tako

¹ U članku »Rad Narodnog kazališta u Zadru u 1945« spominju se djela Marina Držića, Molièrea, Shakespearea, Steinbecka, Nušića itd, *Narodni list* br. 3 od 18. 1. 1946.

brojna koliko bi to najveći engleski dramatičar zaslužio. Njegova *Ukročena goropadnica* davala se s velikim uspjehom u sezoni 1945/1946. i prema mišljenju dramskih kritičara bila je, uz Držićeva *Dunda Maroja*, jedna od najuspjelijih izvedbi,² te je zadarski ansambl obišao mnoge kazališne kuće u zemlji prikazujući tu komediju.³ Slijedeće Shakespeareovo djelo bila je tragedija *Othello*, prikazana krajem 1953. Za razliku od *Ukročene goropadnice* ne može se iz prikaza o predstavi steći dojam da je izvedba oduševljeno prihvaćena, iako se ističe da je bila vrlo uspješna.

Izvedba Shakespeareove komedije *Na tri kralja* bila je povod da se u zadarskoj kulturnoj sredini, i ne samo u njoj, vrlo iscrpno raspravlja o općim prilikama u Engleskoj u 15. i 16. stoljeću, općenito o engleskoj renesansnoj literaturi i, naravno, ponajviše o Shakespeareovu stvaranju. Iako su prikazi pomalo stereotipni i direktno bazirani na nekim povijestima engleske literature, ipak su svojim brojem, pojavom u najpogodnijem trenutku, jasnim i pristupačnim stilom morali mnogo pridonijeti rasvjetljavanju i populariziranju tog Shakespeareova djela kao i Shakespeareovih djela općenito.⁴ O samoj izvedbi komedije *Na tri kralja* komentator vrlo znalački ističe pozitivne strane režije, te govori i o osobinama Shakespeareova stiha i, zamjerajući što je on, osim kod jednog lica, bio zanemaren.⁵ Autor napisa postavlja ovu Shakespeareovu komediju u cjelokupni kontekst njegovih ostalih djela i daje neke usporedbe s njima.

Osim *Othella* zadarsko kazalište izvelo je još jednu tragediju Williama Shakespearea. Bilo je to djelo *Romeo i Julija*, kojim je ovo kazalište sudjelovalo na Tjednu jadranskih kazališta što se 1959. godine održavao u Zadru. Izvedba i ovog Shakespeareova djela bila je povod da se još jednom kazališnoj i čitalačkoj publici progovori o Shakespeareovu opusu općenito, a posebno o ovoj tragediji. Spominju se i Shakespeareovi izvori kao i dodirne točke s našom renesansnom literaturom. Snaga i vrijednost Shakespeareova teksta osobito je naglašena, a kao zaključak autor napisa ističe misao, kako se uvijek isplati izvoditi djela ovog velikog engleskog dramatičara.⁶

² »Ukročena goropadnica' doživjela je na svojoj nedavnoj novim kreacijama osvježenoj izvedbi ponovo nepodijeljen uspjeh«, *Narodni list* br. 16 od 19. 4. 1946. Ali isti list, br. 17 od 26. 4. 1946, ponovno piše o istom djelu ističući izvanredan tempo predstave i veliki uspjeh dra Marka Foteza.

³ *Narodni list* br. 19 od 30. 4. 1946. piše kako je Zadarsko kazalište gostovalo u Sibeniku, Splitu, Dubrovniku i na Cetinju.

⁴ *Glas Zadra* br. 255 od 12. 5. 1956. donosi članak »Pred premijeru 'Na tri kralja'«, dok *Glas Zadra* br. 256 od 19. 5. 1956. citira Ipolita Tena (Hippolyte Taine), francuskog pisca koji je između ostalih djela napisao i jednu povijest engleske literature — *History of English Literature*, još 1856. godine.

⁵ *Glas Zadra* br. 257 od 26. 5. 1957, »... inscenacija i međuslike bile [su] nekako nadvremenski, starogrčki režirane, te su kao samostalne slike djelovale rafinirano i ukusno, ali su razbijale poneseni ritam i tempo radnje«.

⁶ *Glas Zadra* br. 403 od 4. 4. 1959.

Shakespeareov najveći suvremenik Ben Jonson također je bio zastupljen u izvedbama Zadarskog kazališta i to jednim od svoja dva najveća djela, tj. komedijom *Volpone*. Ona je bila izvedena već u ranijem periodu djelovanja kazališta, ali o izvedbi nemamo komentara.⁷

Ako i zanemarimo gostovanja u zadarskom kazalištu do 1963. godine kad je ono prestalo izvoditi predstave (kao što su izvedbe *Hamleta*⁸ i *Macbetha*),⁹ možemo zaključiti da je zadarsko kazalište imalo dosta uspjeha u prezentiranju Shakespeareovih djela zadarskoj publici i da je i u tom pogledu odigralo svoju ulogu u približavanju njegovih drama kazališnoj publici.

III

Ne manje značajnu ulogu imalo je zadarsko kazalište u prikazivanju engleskih dramskih tekstova 20. stoljeća, kako onih koji su se već smatrali klasicima tako i sasvim novih.

Jedan od najzastupljenijih engleskih dramskih pisaca našeg stoljeća bio je George Bernard Shaw. Izvedbu njegove drame *Čovjek sudbine* 2. V 1946. kroničar je zabilježio kao stotu, jubilarnu predstavu Zadarskog kazališta.¹⁰ Shawova drama *Pygmalion*, iako je bila u pripremi,¹¹ po svemu sudeći, nije doživjela izvedbu. Ali je njegovo djelo *Đavolov učenik* bilo vrlo uspješno izvedeno.¹² Postavljanje Shawove drame *Candida* na pozornicu Zadarskog kazališta bio je povod kazališnim ljudima i onima koji su pratili zbivanja u kazališnom životu da detaljnije progovore o Shawovim djelima i njegovoj umjetnosti uopće. Tako u dva navrata nalazimo vrlo akuradne članke o idejnim koncepcijama ovog engleskog dramatičara. Tako pisac prikaza ističe Shawovo poznavanje Marxovih djela i snažnu kritiku kapitalističkog društva, ali ne zanemaruje ni književno-estetske osobine Shawova opusa.¹³ Ovakvi prilično iscrpni prikazi morali su doprinijeti boljem upoznavanju djela najvećeg engleskog dramskog pisca 20. stoljeća, koja su se često izvodila ne samo u Engleskoj već i u mnogim zemljama. Pa iako Zadarsko kazalište nije ostvarilo, ili nije mo-

⁷ *Ibid.* br. 4 od 22. 7. 1950. »U protekloj sezoni (1949—1950, op. p.) zadarsko kazalište izvelo je... *Volpone* od Ben Jonsona.«

⁸ *Glas Zadra* br. 354 od 12. 4. 1958. »Riječki 'Hamlet' na zadarskoj sceni.« Autor napisa (NK) ističe kako je ova predstava pokazala da se isplati okušati u većim i vrijednijim dramskim tekstovima, pa bi to mogla biti i pouka Zadarskom kazalištu. On ističe i veliku ulogu Veljka Maričića.

⁹ *Glas Zadra* br. 400 od 14. 3. 1959. govori o gostovanju Riječkog kazališta u Zadru.

¹⁰ *Narodni list* br. 17 od 26. 4. 1946.

¹¹ *Glas Zadra* br. 8 od 16. 9. 1950.

¹² *Glas Zadra* br. 39 od 29. 11. 1951. List je donio fotografiju s istoimene predstave.

¹³ *Glas Zadra* br. 148 od 17. 4. 1954.

glo ostvariti, svoje namjere da još šire i obuhvatnije predstavi Shawa svojoj publici,¹⁴ ipak je u svojim nastojanjima dosta učinilo kako Shaw ne bi ostao nepoznat u jednoj manjoj kulturnoj sredini; tome su pomogla i gostujuća kazališta, kao što je bilo i u slučaju izvedbe *Pigmalion*.¹⁵

Od pisaca starije generacije 20. stoljeća vrijedno je zabilježiti i djelo Somerseta Maughama *Sveti plamen*, koje je izvedeno krajem 1953. god. Iako ovo djelo nije u stilu Maughamovih ostalih dramskih djela, koja su uglavnom lagana i zabavna literatura, ipak je značajno stoga što otkriva publici one kvalitete Maughamove umjetnosti koje možda jače dolaze do izražaja u njegovim romanima.

Međutim, djela modernijih engleskih dramskih pisaca bila su češće izvedena i o njima se dosta opširno raspravljalo. Prvo mjesto među njima zauzimaju drame J. B. Priestleya, kao što je *Inspektor je došao*. Izvedba ovog djela poslužila je kao povod da se o tom engleskom dramatičaru napišu opširniji prikazi, posebno o toj drami.¹⁶ Prikazivanje ovog djela u Zadru početkom 1951. spada među najranija izvođenja u Jugoslaviji. Autor napisa, baveći se uglavnom sociološkom analizom, ne može u potpunosti rasvijetliti dramu no ipak pomaže gledaocu da prodre dublje u svijet Priestleyeva djela, tim više što je analizu upotunio i analizom književnih karakteristika (simbolika),¹⁷ te Priestleya ističe kao »naprednog suvremenog književnika«. Neke amaterske grupe izvodile su dramu *Inspektor je došao* i pet godina kasnije.¹⁸ *Opasna okuka*, još jedno značajno Priestleyevo djelo, davalo se s velikim uspjehom 1956. godine. U prigodnom napisu u povodu izvedbe ove drame govori se vrlo iscrpno o Priestleyu kao esejistu i pripovjedaču i naravno o njegovu dramskom opusu uopće. Autor se ne ograničava samo na sociološku analizu djela, što je bio slučaj kod prve izvedbe, već daje i vrlo lijepu književno-estetsku analizu i scenske karakteristike tog Priestleyeva djela. *Opasna okuka* spominje se kao vrlo aktualan prikaz tadašnjeg engleskog društva, ali i kao djelo značajno za svojevrsan eksperiment u dramskoj tehnici.²⁰

¹⁴ *Glas Zadra* br. 311 od 15. 6. 1957. Iz napisa »Što ćemo gledati u idućoj sezoni« saznajemo da se predviđa izvedba Shawove drame *Zanat gdje Warren*.

¹⁵ *Glas Zadra* br. 414 od 20. 6. 1959. Beogradsko dramsko pozorište izvelo je, između ostalog i Shawov *Pigmalion*.

¹⁶ *Glas Zadra* br. 17 od 20. 1. 1951.

¹⁷ *Ibid.* »J. B. Priestley 'Inspektor se vraća' (povodom premijere u zadarskom kazalištu).«

¹⁸ *Glas Zadra* br. 18 od 3. 2. 1951.

¹⁹ *Glas Zadra* br. 261 od 23. 6. 1956. »Nakon nastupa učenika u privredi, 29. maja ('Cvrčak na ognjištu od Ch. Dickens'a) i izvedbe Fotezove komedije 'Četvorka' od strane omladinske grupe Tvornice mreža (9. juna), vidjeli smo na kazališnim daskama i učenike Industrijske škole, koji su nam se u subotu, 16. juna, predstavili u igri Priestley-eve drame 'Inspektor je došao.«

²⁰ *Glas Zadra* br. 273 od 15. 9. 1956. i br. 274 od 22. 9. 1956.

Nekoliko godina kasnije izvođenje Priestleyeve drame *Otkako postoji raj* držalo se »najkvalitetnijim ostvarenjem Zadarskog kazališta«, koje se u širim domaćim razmjerima izdizalo iznad prosjeka.²¹ Režiser je ovo djelo smatrao Priestleyevim najinteresantnijim djelom, jer su teme koje obrađuje, ljubav i brak, uvijek aktualne.²² Kao i ostala Priestleyeva djela, i ovo je moglo gledaocu mnogo reći o umjetnosti pisca; tome je doprinio i vrlo značajki napisan prikaz izvedbe, kao i općenito prikaz njegova dramskog opusa. Ističe se kako je Priestley »stvorio svoj teatar, kao što to kažemo za Ibsena, Shawa i Čehova«. Ponovno se ističe njegova simbolika i »četvrta dimenzija«, tj. Priestleyev tretman vremena,²³ kao i njegove druge scenske karakteristike. Osim spomenutih djela, kazalište je namjeravalo izvesti još neke Priestleyeve drame, ali do toga nije došlo.²⁴

Izvedbe djela ostalih engleskih dramatičara 20. stoljeća nisu bile brojne, ali su ipak predstavljeni i neki manje značajni dramski autori. Tako se drama Terenca Rattigana *Duboko plavo more* davala u zadarskom kazalištu svega dvije godine nakon praizvedbe u Londonu 1952. godine. Nakon ove drame Rattigana se smatralo vrlo naprednim i popularnim piscem, budući da je u svojim djelima prikazivao sukobe i situacije u suvremenom društvu Engleske, koji su se sukobi smatrali univerzalnim za zapadno društvo. U povodu izvedbe drame *Duboko plavo more* isticane su Rattiganove književno-dramske osobine kao što su njegov simbolizam i drugo, uspoređivan je s Ibsenom, jer »na ibsenovski način odražava svu nesigurnost i bezizlaznost životne atmosfere suvremenog građanskog ambijenta zapada«.²⁵

I drama Johna Osborna *Osvrni se gnjevno* izvedena je u Zadru ne dugo nakon prve izvedbe u Londonu 1956. godine. Kao djelo koje je doživjelo praizvedbu u kazalištu koje je »imalo funkciju prikazivanja 'nove drame' sličnu onoj koju je isto kazalište odigralo za novu dramu Bernarda Shawa i drugih pola stoljeća ranije«²⁶ drama *Osvrni se gnjevno* vrlo je rano pokazala zadarskoj publici najnovije tendencije u engleskoj dramskoj literaturi koje su bile toplo pozdravljene osobito od strane mlađih kazališnih posjetilaca. Upoznavanju ovog dobrog dramskog teksta i problema koje on prikazuje pomogli su i napisi što su se u dva navrata pojavili u štampi i dali vrlo lijep prikaz kako problema »mladih gnjevnih ljudi« i literature u kojima

²¹ *Narodni list* br. 453 od 26. 3. 1960.

²² *Narodni list* br. 452 od 19. 3. 1960. Redatelj je bio Vojislav Berčić.

²³ *Narodni list* br. 453 od 26. 3. 1960.

²⁴ *Glas Zadra* br. 311 od 15. 6. 1957. Ovdje se između drama predviđenih za prikazivanje u narednoj sezoni spominje Priestleyevo djelo *Skandal*.

²⁵ *Glas Zadra* br. 154 od 29. 5. 1954. »Pred premijerom engleske drame 'Duboko plavo more'«.

²⁶ A. C. Ward, *20th Century English Literature 1901—60*, London 1964, str. 140.

se oni pojavljuju, tako i same izvedbe koja je bila izuzetno uspješna.²⁷

Od manje značajnih engleskih dramatičara u Zadru se izvodila komedija *Veliko čišćenje*, autor koje je Lawrence Emmet Huxley.²⁸ Iako bez većih književnih pretenzija, djelo je značajno zbog toga što je predstavilo publici jednu vrst dramskog teksta punog blagog humora u koji su zaodjenuti problemi društvenih odnosa u Engleskoj. Djelo Agathe Christie *Mišolovka* spada u red takvih tekstova koji su, iako bez veće literarne vrijednosti, ipak punili kazališne dvorane u Engleskoj. U zadarskoj postavi redatelj je uspio istaknuti literarne kvalitete kao i »iznijansirano socijalnu nit« djela.²⁹ Kao drama napetosti i neočekivanog obrata u zapletu bila je dobar primjer za ilustraciju ove vrsti dramske literature.

IV

Američka drama 20. stoljeća bila je vrlo dobro zastupljena u Narodnom kazalištu u Zadru. Tako se već 1951. davala drama »oca američkog kazališta« Eugena O'Neilla *Anna Christie*. U komentaru u povodu izvedbe tog djela ne ističu se O'Neillove dramske karakteristike i njegova tehnika, već se analizi pristupa s isključivo sociološko stajališta i navode se društveni problemi prikazani u toj njezovoj ranijoj drami.³⁰ *Putovanje dugog dana u noć*, od istog pisca, također se s uspjehom prikazivalo 1959. godine, ali stječemo dojam da djelo nije ostavilo većeg odjeka među širom kazališnom publikom. Ukazujući da je djelo vjerojatno namijenjeno gledaocima s istančanim ukusom komentator ističe psihološko-socijalnu tematiku, dok za samu predstavu kaže, da predstavlja veliku afermaciju za Zadarsko kazalište.³¹ I neke druge njegove drame bile su predviđene za izvođenje u Zadru (*Moderna Elektra*), ali do realizacije te zamisli nije došlo.³² Međutim, već i ova izvedena djela, skupa s izvedbama gostujućih kazališta (*Čežnja pod brijestovima*),³³ mogla su dati prilično dobar uvid u umjetnost tog velikog američkog dramatičara.

Drugi veliki američki dramski pisac čija su se djela prikazivala na sceni zadarskog kazališta bio je Tennessee Williams. Premijera

²⁷ *Glas Zadra* br. 390 od 1. 1. 1959. i br. 391 od 10. 1. 1959.

²⁸ *Glas Zadra* br. 228 od 29. 10. 1955.

²⁹ *Narodni list* br. 498 od 11. 2. 1961. Postava je bila ispitna predstava Strahinje Rodića iz Beograda.

³⁰ *Glas Zadra* br. 17 od 20. 1. 1951.

³¹ *Glas Zadra* br. 395 od 7. 2. 1959.

³² *Glas Zadra* br. 311 od 15. 6. 1957.

³³ *Glas Zadra* br. 331 od 2. 11. 1957. Pod naslovom »Gostuje Karlovačko kazalište« spominje se O'Neillova drama *Čežnja pod brijestovima* i daje kratak sadržaj drame i govori općenito o njegovu opusu. Ovdje se već više govori o njegovoj dramskoj tehnici i teatarskim kvalitetama.

njegove *Staklene menažerije* očekivala se s velikim zanimanjem, pa je o piscu i njegovim djelima pisano u dva navrata prije same predstave. Tako su se gledaoci mogli unaprijed upoznati s karakteristikama Williamsovih dramskih djela, osobito s njegovom dramom *Staklena menažerija*, o kojoj se raspravlja u okviru određenog sociološkog konteksta, te se citiraju mišljenja nekih američkih literarnih historičara i kritičara, kao što su John Gassner i drugi.³⁴

Tetovirana ruža, davana tri godine kasnije, također je imala velik uspjeh, a i ovog je puta predstava bila prilika da se u prigodnim napisima s više aspekata osvjetli to Williamsovo djelo, da se analizira njegov psihološki pristup u kreiranju karaktera i istaknu njegovi dramaturški principi.³⁵ Predstava nije samo s oduševljenjem primljena u Zadru već je s njom zadarsko kazalište gostovalo u Zagrebu i učestvovalo na Tjednu jadranskih kazališta.³⁶ Prikazavši tri jednočinke Tennessee Williamsa (*Govori mi kao kiša*, *Neobična romanca* i *Pozdrav od Berte*) kazalište je pokazalo svojim gledaocima djela u kojima je pisac opisao probleme što su ga neprekidno zaoкупljali, a u kojima jače dolazi do izražaja njegova lirika i njegova dramska tehnika.

Dramatizirana novela Johna Steinbecka *Mjesec je zašao* davala se odmah nakon rata, tj. 1945. S obzirom da djelo prikazuje pokret otpora u Norveškoj za vrijeme drugog svjetskog rata, razumljiv je interes kojim su gledaoci primili ovu dramu, koja se dosta dugo izvodila i s kojom je zadarski ansambl odlazio na gostovanja.³⁷

Još tri dramatizirana prozna djela iz američke literature bila su prikazana u Zadru. Tako je dramatizirani roman Pearl Buck *Istočni vjetar*, *zapadni vjetar* pod naslovom *Kvej Lan* imao izvanrednog uspjeha kod publike, što se tumačilo egzotičnom privlačnošću i zanimanjem za tako daleke krajeve i ljude kao što su Kina i Kinezi.³⁸ Iako je većina njenih djela bila već tada kod nas prevedena, ipak je ova predstava doprinijela boljem upoznavanju njena opusa. Predstava dramatiziranog romana Hermana Wouka *Pobuna na brodu Caine* iz kraja 1956. omogućila je gledaocima da uoče osnovne probleme tog djela, a bila je to i prigoda da se o samom romanu napiše povećća rasprava.³⁹ Možda je ovdje ipak najzanimljivija drama *Nasljednica* prema romanu *Washington Square* Henryja Jamesa. U povodu izvedbe ovog djela u dva se napisa daju dosta opširni prikazi

³⁴ *Glas Zadra* br. 193 od 26. 2. 1955, br. 195 od 12. 3. 1955. i 197 od 26. 3. 1955.

³⁵ *Glas Zadra* br. 353 od 5. 4. 1958. i br. 355 od 19. 4. 1958.

³⁶ *Glas Zadra* br. 356 od 26. 4. 1958. i br. 358 od 17. 5. 1958.

³⁷ »Rad Narodnog kazališta u Zadru u 1945«, *Narodni list* br. 3 od 18. 1. 1946, br. 12 od 22. 3. 1946. i br. 19 od 30. 4. 1946.

³⁸ *Glas Zadra* br. 187 od 15. 1. 1955.

³⁹ *Glas Zadra* br. 282 od 17. 11. 1956, br. 284 od 29. 11. 1956. i br. 285 od 6. 12. 1956.

života i djela tog velikog književnika, daje se i historijat drame *Nasljednica* od praizvedbe u New Yorku 1947. do tada. U članku nalazimo i kratak sadržaj romana *Washington Square* i prikaz osnovnog problema u djelu, koji je, kako se ističe, vjerno prenesen i u dramu.⁴⁰ Drama je doživjela velik uspjeh i na gostovanju zadarskog ansambla u Zagrebu.⁴¹

Vrlo su brojna dramska djela manje značajnih američkih dramatičara koja su se izvodila u Zadru. Neka od njih možemo ubrojiti u dramske tekstove kojih nisu namijenjeni isključivo da zabave i nasmiju publiku već su značajni po dramskoj tehnici i po problemima koje tretiraju. Ovdje možemo spomenuti dramu *Sedam godina vjernosti* Georga Axelroda⁴² i *Čarobnjak koji donosi kišu*⁴³ Richarda Nasha, dakle ipak djela od trajnije literarne vrijednosti. Ostala djela, uglavnom lagane komedije bez većih književnih pretenzija, imala su prije svega svrhu da zabave i nasmiju publiku, iako su i ona odražavala duh određenih kretanja u američkoj dramskoj literaturi i kao takva upoznavala naše gledaoce s njom.⁴⁴

Ako usporedimo broj engleskih i američkih dramskih djela izvedenih na pozornici Narodnog kazališta u Zadru od 1946. do 1962. s brojem izvedenih djela iz bilo koje strane književnosti, vidjet ćemo da prva daleko premašuju druga. Vjerujemo da su ovdašnje kazalište i ljudi koji su s njim surađivali imali značajnu kulturnu misiju u upoznavanju gledalaca s dramskim djelima ovoj sredini do tada slabije poznatih književnosti, kao i u prikazivanju najnovijih dostignuća na tom području.

⁴⁰ *Glas Zadra* br. 302 od 6. 4. 1957. i br. 303 od 13. 4. 1957.

⁴¹ *Glas Zadra* br. 309 od 1. 6. 1957.

⁴² *Glas Zadra* br. 240 od 21. 1. 1956. i br. 241 od 28. 1. 1956.

⁴³ *Glas Zadra* br. 381 od 25. 10. 1958. i br. 383 od 8. 11. 1958.

⁴⁴ Ta djela su: Norman Krasna, *Draga Ruth*; Roman Niwiarowcz, *Hollywood*; Mayo Margarel, *Moje bebe*; Brandon Thomas, *Čarlijeva tetka*; Irma i Walter Firner, *Kukavičje jaje*; Hugh Herbert, *Jednom u sto godina*; Ivory Hopwood, *Uzoran muž*.

Ivo Mardešić: THE ENGLISH AND AMERICAN DRAMA IN THE PEOPLE'S
THEATRE IN ZADAR FROM 1946 TO 1962

Summary

The English and American drama was represented in the repertoire of the theatre in Zadar between 1946 and 1962 better than any other foreign drama. The performances included the plays by both earlier and modern English playwrights. Among the first Shakespeare's plays were the most numerous, whereas among the modern ones G. B. Shaw and J. B. Priestley take the leading part. Many 20th century American dramas were also performed in the theatre in Zadar, the plays by Eugene O'Neill and Tennessee Williams being the best represented. By way of conclusion the author points out that the theatre in Zadar had an important cultural mission in showing to its audience both the earlier English plays and the new trends in the development of the English and American drama in the 20th century.